

23 listopada 2015

Oświadczenie w sprawie zmian ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Chcielibyśmy wyrazić głębokie zaniepokojenie rozgrywkami politycznymi toczącymi się wokół Trybunału Konstytucyjnego. Za doprowadzenie do kryzysu konstytucyjnego obwiniamy elitę polityczną i sam Trybunał. Zakładnikami politycznych rozgrywek stali się obywatele i obywatelki. To nas pozbawiono pewności co do ochrony naszych konstytucyjnych wolności i praw, uzależniając działalność Trybunału od bieżącej sytuacji politycznej.

Zmianom dotyczącym Trybunału Konstytucyjnego przyglądaliśmy się od 2013 r. Chcieliśmy poznać zawartość dokumentacji, którą Prezes Trybunału skierował do Prezydenta RP. Nie bez trudności uzyskaliśmy informację o przekazaniu propozycji projektu ustawy, która po drobnych poprawkach została złożona przez Prezydenta do Sejmu RP. Krytycznie oceniamy zarówno utrudnianie dostępu do wiedzy o toczącym się „procesie legislacyjnym”, jak i fakt, że to sędziowie Trybunału Konstytucyjnego przygotowali projekt ustawy, regulującej funkcjonowanie ich instytucji i tym samym naruszyli standardy podziału władz.

W czasie procedowania ustawy przez Sejm RP poprzedniej kadencji nie wypowiedaliśmy się na temat konkretnych przepisów, uznając, iż naszym głównym zadaniem jest stanie na straży jawności procesu legislacyjnego. Sejm RP poprzedniej kadencji przyjął wspomnianą ustawę głosami Platformy Obywatelskiej RP i Polskiego Stronnictwa Ludowego. Oceniając tę ustawę post factum, jesteśmy głęboko przekonani, iż próba upolitycznienia Trybunału przez opcję posiadającą przewagę polityczną w Sejmie RP poprzedniej kadencji – m.in. poprzez możliwości wcześniejszego wyboru dwóch sędziów – złamała zasady państwa prawa. Jednocześnie pozbawiła wiarygodności partie, które obecnie protestują, a jeszcze niedawno wchodziły w skład koalicji rządzącej.

Negatywnie oceniamy również fakt uchwalenia nowelizacji ustawy o Trybunale Konstytucyjnym przez parlamentarzystów Prawa i Sprawiedliwości oraz ruchu Kukiz'15. Procedowanie tak istotnej ustawy w ciągu zaledwie trzech dni, z pominięciem normalnego procesu legislacyjnego i konsultacji uważamy za niczym nieuzasadnione i niedopuszczalne.

Niezrozumiałe jest dla nas, dlaczego Prezydent RP nie przyjął ślubowania od trzech sędziów, których kadencja już się rozpoczęła.

Cała ta sytuacja rodzi wiele pytań, zadawanych także przez naszych członków i członkinie w czasie dyskusji nad oświadczeniem. Czy kryzys wokół Trybunału Konstytucyjnego jest jedynie polityczną rozgrywką? A może działania nowych władz są naturalną konsekwencją decyzji podjętych przez poprzedni parlament? A jeśli jest to pierwszy krok w stronę zlikwidowania niezależności Trybunału?

Ta dyskusja utwierdziła nas w przekonaniu, że podobnie zagubieni mogą się czuć także inni obywatele starający się wyrobić sobie pogląd na sprawę.

Kryzys wokół Trybunału Konstytucyjnego pokazuje, że jako obywatele powinniśmy z dużo większą uwagą przyglądać się zmianom, które próbują wprowadzać politycy. Zwłaszcza, gdy pojawiają się uzasadnione wątpliwości, czy instytucja powołana do strzeżenia naszych praw i wolności pozostanie niezależna. Największym wyzwaniem będzie oderwanie dyskusji od politycznych rozgrywek. Chcemy i będziemy podejmować tematy związane z ważnymi dla demokracji instytucjami. Liczymy na to, że różnorodność opinii i perspektyw prezentowanych przez naszych członków i członkinie pozwoli nam na zachowanie bezpiecznego dystansu. Jednocześnie wierzymy, że nasz głos nie będzie marginalizowany.

Członkinie i Członkowie Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska